

Szil Ágnes

ARRÓL, HOGY MI A GROTESZK

Kérem, szíveskedjék letérdelni, majd mindkét kezét a tarkójára helyezni!

Úgy.

Máris minden megnyugtatóan rendeződött. Mármint az én számomra. Köszönöm.

Még mielőtt ez a kis performansz kezdetét venné, érdeklődnék, vannak-e Önnek jelentősebb, könnyen mozgósítható pénzeszközei. Nincsenek. Hm. Gondoltam. Akkor talán értéktárgyai? Vajon? Ne suttogjon, kérem, kissé nagyot hallok, és egyensúlyoznom is kell ezzel a géppisztollyal. Legyen rám, kérem, tekintettel!

Azt mondja, hogy ezt én is megtehetném? Nem értem. Magamra folyvást tekintettel vagyok. Kímélem magam. Sosem lehet tudni, mit hoz az élet. A jövő. Vagy akár a következő tíz perc. Például maga most megfordulhatna, és kicsavarhatná a kezemből a fegyvert. Akkor nem is tudom, mit csinálnék. Például tarkón rúgnám, igen, az első mozdulatra. Jobb félni, mint megijedni. Biztosíthatom, hogy acélbetétes bakancsot viselek, pedig nincs elhajlásom semmi szélsőség felé. Talán éppen ezért volt nehéz beszerezni a holmit. Csúf bakancs, de hasznos, és hát az ember adjon a minőségre.

Mint említettem, a legjobb hatásfokkal igyekszem dolgozni, ámbár a minőségbiztosítás a mi szakmánkban kissé problémás. Kímélem magam. Elvem az, hogy sosem fektetek be 100%-nyi energiát. Elég lesz 80, és ha a munka mégis elfogadhatóan végbement, máris nyertem 20 százalékot. Régen százat akartam teljesíteni. Százötvenet. Most elég a nyolcvan. A hetvenöt.

Azt mondta, semmi vagyontárgy? Hát épp az imént láttam, amikor feltette a kezét, hogy milyen kellemes megjelenésű Rolex van. Mindig szerettem volna ilyen. Nagyapám Doxáját még 44-ben vitték el az oroszok, bizonyára onnan ered ez a komplexusocska. Valószínűleg öröklődik a családban az időmérők utáni vágyakozás. Jobb lesz, ha lecsatolja, mind a kettőnknek kényelmesebb.

Micsoda? Hogy majd levehetem a hullájáról? Ne vicceljen, drága uram! Ezzel kétségbe vonná kettőnk tevékenységének leglényegét! Hm. Két egyenrangú úr beszélget itt, távol a közügyektől, adnak és vesznek, cserélnek.

Hogy mit adok a Rolexért? Hadd hallassak egy nyúlfarknyi gúnykacajt. Semmit. Ön mit kapott, amikor a munkahelyi liftnél előre engedte a főnökét? Semmit, ugye? Nos, vannak olyan finom árnyalatok az emberi kapcsolatokban, hogy úgy mondjam, a kommunikáció során, amikor a domináns és az alávetett fél valamely nehezen körvonalazható energiavonal mentén tárgyakat vagy előjogokat juttat egymásnak. A főmajom választ először húst a páviánhorda zsákmányából, aztán a többi kap valamit, ha éppen jut.

Hogy ezt mind tudta? És ennek ellenére remélt valamit a Rolexért? Igaz is, az órája, pardon, az óram szépségéhez épp megfelelő mértékű ez a súly, a tapintása is kellemes. Fel is csatolnám, de tudja, kissé körülményes a géppisztoly miatt. Kitiltana a céh, ha lábon lőném magam. Ne moco-rogjon, kérem, legfeljebb, csak ha lövést hall, és véletlenül pont nem találok el. Akkor nyugodtan megfordulhat, és elsősegélyben részesíthet. Láttam is befelé jövet egy mentőládát.

Szóval nem ért el megfelelő eredményeket, erre tippelök abból, hogy még pénteken délután is a cégnél tartózkodik. Ez sajnos arra vall, hogy az eltelt negyven év alatt – annak ellenére, hogy főmajomnak gondolta magát – nem sikerült megfelelő mennyiségű tapasztalatot felhalmoznia. Egy tisztességes életközepi válságra azért futotta? Érezte azt (vagy ha úgy tetszik: töprengett azon), hogy nem jól választott például pályát? Nem lett volna jobb, ha érettségi előtt az apjára hallgat, és mégis a jogra adja be? Nem akarom, hogy félreértsen, nem várok én választ erre. Csak fölvetem. Van ideje gondolkodni itt, az iroda melletti szloziban.

Azt mondja, nyomja a térdét a padló? Hát kérem, az én helyzetem sem fenéki-ig tejfel. A pisztolyra már nem panaszkodom, ezt említettem már vagy háromszor. Jó, akkor kétszer. Ezzel az eggyel akkor most már három. És ki sem mondtam azt a szót, hogy géppisztoly. Rendben, akkor négy! De ráér számolgatni – látom, könyvelő vagy valami más mezei droid. Leereszkeszhetnek ide a piszoár szélére, meg is támaszthatnám a kezem, de látja, nem teszem. Szakmai becsületből. Nem, nem kell velem együtt éreznie, csak vázoló, hogy másnak se könnyű.

És mi a helyzet a nagyságos asszonnyal? Azt képzelte, ugye, hogy mindörökre vele marad? Gondoltam. Ezúttal nem bólogatott valami meggyőzően. Láttam ám a meghívót, felkészültem a fészbukon, akárki tarkójához nem tartom a fegyvert. Életünk legszebb napja. Aha. Még a nyakendőt sem tudta rendesen megkötni. És azóta folyvást csak romlik minden maguk között. Egy gyerek... két gyerek... semmi papás-mamás. Így megy ez. Szóval megbánta a házasságot. Iggen. Úgy látom, ezt kijelenthetjük. Szokatlanul elcsendesedett. Ez nagyban levon az izgalmi faktorból. Már persze a részemről.

Szóval a válság megvolt, ki lehet pipálni, meg látom, összeszedett egy takaros kis félrekaraktert. Öltönyben, bakker, harminc fokban. Mellény is van? Akkor meg sem rugdosom, elég az magának, amit magával cipel. Azt mondja, inkább hagyjuk abba? Hát mit tetszett gondolni, mégis milyen az a túszzedés? A kötelesség nem rózsaaág. De nézzük a jobbik oldalát: itt tartózkodunk a hűvösben, miközben a nép egyszerű fiai a pusztán robotolnak, vagy a szupermarketekben töltik fel a polcokat, görkorcsolyában. Annál ez is jobb.

Hogy mégis mit kellett volna csinálnia?

Hát, igazán nem tudom. Én már túl vagyok a negyvenes éveimen, fel is cseréltem a házasságot egy már eleve kényelmesre taposottal – ki vagyok én, hogy tanácsokat adjak? Nem akartam válaszokat adni, csupán felszínre akarom hozni a megoldásra váró kérdéseket. Gondolkodjon csak, itt igazán senki nem fogja zavarni. Ha például hozzábilincselem a bidéhez, higgye el, egy idő múlva igen magvas gondolatai lesznek. Mindjárt itt a munkaidő vége, jön a hétvége, már csak a takarítókat kell elhessenentem. És nem panaszkodhat, vize is lesz. Látja, nem vagyok én olyan kegyetlen, mint amilyennek gondolt.

Hogy azonnal adjam vissza az óráját, ha már a telefonját elvettem? Miért, annyira fontos, mennyi az idő? Most tényleg hisztizni fog? Mi lenne, ha egy komoly problémával találna szemben magát? Lám-lám, a kis függőségek! Még ez is. No de maga tudja. Látja, visszaadom a kis ketyeréjét, csak hogy megnyugodjon. Letelt a húsz perc. Sőt. Visszateszem a derékszíjamra a bilincset. Micsoda egy méregzsák! Akár fel is kelhet. Nem, nem lövöm le.

Nagyon-nagyon vigyázzon. Maga nem volt katona?! Nincs kibiztosítva, de ha ilyen idétlenül hadonászik, még belém pörköl. Hogy igazi-e? A legigazibb igazi, első osztályú csempészáru. Fogalmazzunk úgy, hogy véletlenül esett le egy teherautóról, én meg ijedtemben hazavittem, nehogy valaki más emberéletekben tegyen kárt. Kerülhetett volna rosszabb kezekbe is, higgye el. Pillanat, még szét is kell szerelnem, hogy beleférjen a sporttáskába - remek, hogy itt nincsenek kamerák. Ne kérdezze, honnan van, úgyse mondom meg. A többiek se firtatták.

Hogy miféle többiek? Hát nézze, megmondom az igazat. A barátai. Akartak egy jó kis meglepetést a negyvenharmadik születésnapjára. Hogy majdnem összetojta magát? Kérem, kérem, ez igazán magánügy, melleleg, mint látja, a legjobb helyen voltunk a probléma megoldásához. Körültekintően választom ki a helyet. Mindig a mosdót, mert egyszer megesett... nem, ezt mégsem fogom elmesélni. Első a diszkréció. Nyugodtan használjon keresetlen kifejezéseket, az indulatokat minden esetben le kell vezetni. Akár rajtam. Szidjon csak nyugodtan, majd hátat fordítok, arccal leszek a számlatömb felé.

Hogy mindezt miért? Minden szakmában, ha úgy tetszik, hivatásban elérkezik a kiegészítő ideje. Nálam is. Ha nemigen tudunk már újat mondani az ülések során, a klisék ismétlése helyett átrendezzük a kulisszákat. Remélem, ha most meg is lepődött valamelyest, az általam felvetett gondolatok később majd a javára válnak.

Azt mondja, segíthetnék magának? Aligha vélem úgy. Erre megfelel egy hagyományos pszichiáter. Tudja, azt hiszem, újra meg kell töltenünk tartalommal a XXI. század kiüresedett formáit.